

Vzdělávání metodiků pověřených knihoven

Proč je vzdělávání metodika strategická investice?

Michaela Mrázová · Knihovnický institut NK ČR

Proč vzdělávání metodika vůbec řešit?

Metodik dělá hodně věcí najednou

- Metodická a konzultační podpora desítek knihoven
- Vzdělávání knihovníků v regionu
- Správa výměnných fondů a revize KF
- Statistika, výkazy, výroční zprávy
- Komunikace se zřizovateli obsluhovaných obcí
- Koordinace komunitních a kulturních aktivit

Bez vzdělávání hrozí

- Zastaralé postupy a neschopnost poradit s novými tématy
- Izolace — metodik neví, jak to řeší jinde
- Vyhoření z pocitu, že je na vše sám
- Ztráta autority v síti obsluhovaných knihoven
- Ohrožení kvality RF jako celku

Vzdělávání metodika není nadstandard — je to podmínka kvality celé sítě.

Rekvalifikační kurz Národní knihovny ČR

Rekvalifikační kurz pro metodiky PK

Základ: Národní soustava kvalifikací

Kurz vychází z hodnotících a kvalifikačních standardů NSK

- Samostatný knihovník metodik / metodička (úroveň 6)

Absolvování kurzu vede k profesní kvalifikaci uznávané v rámci celého systému celoživotního vzdělávání.

Co kurz pokrývá

- Legislativa a metodika RF
- Práce s knihovním fondem — výměnné fondy, revize
- Vzdělávání a poradenství v síti knihoven
- Komunikace se zřizovateli a obcemi
- Statistika a výkaznictví RF
- Digitální nástroje a e-slужby v knihovnách

Více informací na ipk.nkp.cz · Kontakt: barbora.prochazkova@nkp.cz

Profesní kvalifikace v NSK — kód 72-020-R

Jak zkouška probíhá

- Uchazeč: každá fyzická osoba starší 18 let
- Zkouška v češtině, je veřejná
- Ověřování: ústní ověření + praktické předvedení
- Uchazeč musí mít PC s internetem a textový editor
- Ověřována znalost odborné terminologie (TDKIV)
- Autorizovaná osoba: NK ČR (od roku 2026)
- Zkoušející uzná již ověřené způsobilosti z jiné PK

Co zkouška ověřuje — 9 odborných způsobilostí

1

**Organizace revize
knihovního fondu**

úroveň 6

převážně ústní

2

**Orientace na knižním
trhu a inf. zdrojích**

úroveň 6

ústní + praktické

3

**Akvizice, evidence,
katalogizace**

úroveň 4

ústní + praktické

4

**Příprava vzdělávacích
aktivit pro knihovníky**

úroveň 6

ústní + praktické

5

**Projekty a žádosti
o dotace**

úroveň 6

ústní + praktické

6

**Chod knihovny s
univerzálním fondem**

úroveň 6

převážně ústní

7

**Zajištění výkonu
regionálních funkcí**

úroveň 6

převážně ústní

8

**Koncepce, plány
a programy**

úroveň 6

ústní + praktické

9

**Statistické ukazatele
a analýza dat**

úroveň 6

převážně ústní

Další cesty ke vzdělávání

Celostátní akce a odborné sítě

Workshop pro metodiky PK

každý rok

SKIP — Sekce veřejných knihoven

Každoroční akce zaměřená přímo na metodiky pověřených knihoven. Bezpečný prostor pro sdílení praxe — dobré i méně zdařilé. Pořádáno v různých městských knihovnách v ČR.

Celostátní seminář RF

liché roky, říjen/listopad

SDRUK Sekce pro RF + KI NK ČR

Dvouletý seminář určený metodikům a ředitelům krajských a pověřených knihoven. Prostor pro systémová témata, legislativní novinky a sdílení celostátních trendů.

Vzdělávání přes krajskou knihovnu

**Krajská knihovna je zodpovědná za vzdělávání knihovníků v kraji (standard RF, článek 3).
Využijte to aktivně.**

Krajské semináře a školení

Krajské knihovny organizují vzdělávání pro metodiky a knihovníky PK. Témata: AKS, digitální služby, výměnné fondy, komunikace se zřizovateli. Ptejte se na plán vzdělávání na začátku roku.

Stáže v krajské knihovně

Domluvte si pro svého metodika stáž s programem — ne jen pasivní návštěvu. Ideálně v kombinaci s návštěvou TOP obsluhovaných knihoven kraje.

Krajský metodik jako mentor

Krajský metodik je přirozeným konzultantem a mentorem. Nezapomínejte na tuto osu: krajský metodik ↔ metodik PK. Pravidelný kontakt je základ.

Výjezdní porady krajských metodiků

Krajské knihovny pořádají výjezdní porady — metodici PK by se měli zapojovat, přinášejí zpětnou vazbu z terénu, která ovlivňuje celostátní metodiku.

Online, e-learning a studijní materiály

**Už brzy
v novém!**

ipk.nkp.cz

KI NK ČR — metodický rozcestník

Standardy, legislativa, formuláře,
výroční zprávy RF, adresář metodiků.

MZK: Příručka pro knihovníky

mzk.cz/pro-knihovny

Praktická příručka Moravské zemské
knihovny. Učební texty pro kurzy
profesní kvalifikace.

MSVK: Studijní texty

msvk.cz/pro-knihovny

Studijní materiály Moravskoslezské
vědecké knihovny — volně dostupné
online.

Diskuzní konference

ipk.nkp.cz/adresare-e-konference

Online diskuze pro knihovníky —
rychlá výměna zkušeností, odpovědi
na aktuální dotazy z terénu.

Odborné časopisy

Čtenář, Duha, U nás, Světlik, Krok, Sova

Sledování trendů a praxe z celé ČR.
Mnohé jsou dostupné online zdarma.

Přímá zkušenost: stáže a síťování

Formální kurzy jsou základ. Ale nejcennější znalosti metodici získávají od sebe navzájem.

Stáže v jiných krajích a PK

- Domluvte stáž s programem — navštívit kolegy, kteří RF dělají jinak
- KI a krajské knihovny pomáhají s doporučeními kam jet
- Ideální pro nové metodiky: vidět jak to funguje v praxi jinde
- Výstup ze stáže: sdílejte zjištění na poradě obsluhovaných knihoven

Síťování a komunita

- Adresář metodiků krajských a pověřených knihoven (ipk.nkp.cz)
- Kontakty ze seminářů — budujte si síť kolegů na celý profesní život
- Neformální konzultace: zavolejte kolegovi z vedlejšího kraje
- Konference – Knihovny současnosti

Učení se od obsluhovaných

- Metodická návštěva není jen jednosměrná — přinášejte si zpět nápady
- Oceňujte inovace v malých knihovnách a šiřte je dál
- Komunitní aktivity obsluhovaných knihoven = zdroj inspirace pro celý region
- Dokumentujte příklady dobré praxe — píšete tím metodický materiál pro ostatní

Vzdělaný (aktualizovaný!) metodik je základ.

Systém RF se mění a metodik musí být o krok napřed před knihovnami, které podporuje.